

ЭСТАФЕТУ Ё РАГАЧОВА ПРЫМАЕ ПОЛАЦК

Імя Караткевіча

як талісман

Да Дня беларускага пісьменства выдавецтва «Мастацкая літаратура» пры падтрымцы Міністэрства інфармацыі падрыхтавала кнігу «Добры дух зямлі дняпроўскай: Рагачоўшчына літаратурная». У ёй сабраны творы паэтаў і празаікаў — выхадцаў з гэтай зямлі. Дарэчы, штогод у Беларусі выдаецца звыш 11 тысяч

Пішучай машынкай, тут, лічы, нікога было не здзівіць, — яны стаялі ледзь не на кожным стэндзе. Можна было дакрануцца да клявішаў і прыгадаць, як нарадзіліся газеты ў тыя часы, калі яшчэ не было інтэрнэту.

Газета «Добрушскія навіны» прадстаўляла 1960-я гады. Стары прайгравальнік, модныя ў той час пласцінкі... Знайшлі і развесілі і шматлікія плакаты, што калісьці нароўні з газетамі былі закліканыя агітаваць, накіроўваць ход думак чытачоў.

— У маю кнігу, якая сёння перамагла, увайшла гістарычна-мастацкая апавяданні і эсэ. У іх распавядаецца пра многіх славытых асоб, пачынаючы ад сёвай даўніны і да нашага часу. Гэта, напрыклад, унучкі Рагнеды, адна з якіх была французскай каралевай, другая — венгерскай, а трэцяя — нарвежскай... Я даўно пішу на гістарычную тэму, ужо даследаваў лёсы 300 гістарычных дзеячаў.

У намінацыі «Найлепшы твор паэзіі» ўладальнікам прэміі стаў **Мар'ян ДУКСА** за кнігу «Птушка вечнасці — Душа».

— Любая ўзнагарода — гэта гонар. Аднак яна прымушае яшчэ больш творча працаваць. Прыемна, што журы ацаніла мае філасофскія і рэлігійныя ідэі, — адзначаў паэт. — А што да стварэння вершаў, то часцей за ўсё найперш прыходзіць думка, якая выклікае натхненне. Мае творы больш сэнсавыя, ідэйныя. Пэўны пасыл, які я хачу данесці да чытача, даводзіцца расквечваць мастацкімі фарбамі.

У намінацыі «Найлепшы твор публіцыстыкі» прэмія прысуджана пісьменніку-гісторыку **Мікалаю БА-РЫСЕНКУ** за кнігу «Рэха Вялікай вайны ва Усходняй Беларусі (1914—1918)». Ён адзначаў, што працуе на мяжы гісторыі, літаратуры, краззнаў-

— П'еса прысвечана вядомаму беларускаму сышчыку і следчаму Андрэю Станкевічу, які расследаваў злачынствы, зробленыя Марынай Дастаеўскай у 1605 годзе. Тады адбывалася цэлая эпапея, якая завяршылася толькі ў 1609 годзе. Марыю пакаралі за ўчыненне забойства, але да гэтага яна паспела нарадзіць дзіця і прадоўжыць род, у якім праз некалькі пакаленняў з'явіўся славыты аўтар «Злачынства і пакарання» Фёдар Дастаеўскі... Хачу адзначыць, што ў беларускай нацыянальнай драматургіі глыбокія гістарычныя карані і шмат цікавых сучасных аўтараў. Але яны, на жаль, вельмі небагата прадстаўлены ў рэпертуары нашых тэатраў. Мне здаецца, вырашыць гэту праблему можна сумеснымі намаганнямі драматургаў, якіх мусяць і надалей шчыраваць на ніве беларускага пісьменства, і намаганнямі кіраўніцтва тэатраў, якім трэба зразумець, што мы цікавыя свету найперш беларушчынай... А таксама дзякуючы падтрымцы дзяржавы, якая

ных кніг. А вось у дзіцячай тэматыцы ён паспрабаваў сябе ўпершыню.

Пераможцаў яшчэ аднаго конкурсу таксама ўшаноўвалі ў Рагачове. Ужо чацвёрты год запар, каб папулярываваць культурна-гістарычныя і духоўныя каштоўнасці нашага народа, праводзіцца конкурс «Залатое пярэ «Белай Русі». У ім прымаюць удзел маладыя журналісты, школьнікі і студэнты, а таксама журналісты рэгіянальных і рэспубліканскіх СМІ. Найлепшых выбралі і ўганаравалі на галоўнай сцэне Рагачова. Пераможцы атрымалі свае ўзнагароды. А падарункам таксама і для гараджан стаў канцэрт акардэаніста сусветнага ўзроўню Ігара Квашэвіча і спевака Аляксея Хлястова.

І з блізкага замежжа, і з далёкага

Сярод удзельнікаў сёлетняга Дня беларускага пісьменства ў Рагачове — прадстаўнікі акрэдытаваных у краіне пасольстваў і ўпершыню — амаль дваццаці беларускіх дыяспар з блізкага і далёкага замежжа. **Кіраўнік асацыяцыі беларусаў у Францыі Святлана СУРАВА** кажа, што святы вельмі спадабалася і надзвычай прыемна было пачуць родную мову. Дарэчы, на новым месцы жыхарства таксама яе не забываюць:

— Мы адначасем беларускія народныя святы. Спявалі гімн Беларусі каля Эйфелевай вежы падчас акцыі, арганізаванай нашай асацыяцыяй і Пасольствам Рэспублікі Беларусь.

Роднае слова літаральна ажыло на вуліцах Рагачова. Прэзентацыі новых зборнікаў і аўтограф-сесіі літаратараў збіралі аўдыторыі, а на імправізаваным друкарскім двар XVI стагоддзя выстройваліся чэргі. З дапамогай беларускага калекцыянера і гісторыка Уладзіміра Ліхадзедава кожны жадаючы мог адчуць сябе першадрукаром і зрабіць паперу з лёну, а потым надрукаваць на ёй тэкст так, як гэта рабілі пяць стагоддзяў таму. Усе станкі з'яўляюцца дзейнымі экспанатамі першага беларускага музея пісьменства, які цяпер ствараецца ў Вілейцы.

...У новую гісторыю Рагачова Дзень беларускага пісьменства ўжо увайшоў. Эстафету прымае Полацк, які ў 1994 годзе ўжо быў гаспадаром свята, тады ўпершыню заснаванага. Дарэчы, налета адзначым і 500-годдзе айчыннага кнігадрукавання. Менавіта ў 1517 годзе Францыск Скарына надрукаваў Псалтыр, а за ім і іншыя кнігі Бібліі.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ, nina@zviazda.by
Ірына АСТАШКЕВІЧ, astashkevich@zviazda.by
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА і Сяргея НІКАНОВІЧА.

Рагачоўскі раён.

найменняў кніг. У крамы і бібліятэкі краіны паступае каля 33 мільёнаў асобнікаў. Папоўніліся ў дзень свята падарункамі ад высокіх гасцей і фонды Рагачоўскай раённай бібліятэкі. У гэты дзень тут адкрыты Дом кнігі, якому нададзена імя Уладзіміра Караткевіча. Пад дахам размясціліся кнігарня «Першацвет» і непасрэдна бібліятэкі — дарослая і дзіцячая, якія раней былі ў розных будынках. **Старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай ЧАРГІНЕЦ** перадаў у падарунак кнігі ад творчай арганізацыі і падзякаваў усім, хто дапамог стварыць утульны будынак:

— Чалавек, які перастае чытаць, перастае думаць. Таму сённяшняе падзея ўвасабляе жаданне жыхароў Рагачова і раёна развіваць і ўдасканальваць веды.

Менавіта ў Рагачове распачата новая добрая традыцыя. Вядомыя дзеячы беларускай культуры, спорту, службовыя асобы расказваюць пра свае любімыя выданні і перадаюць іх у падарунак Дому кнігі. Напрыклад, дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі краіны Раман Матульскі параіў усім прачытаць «Пінскую шляхту» Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча. Уладзіміра Караткевіча назвалі тут «каралём вострасюжэтай прозы». Яго твор «Дзікае паляванне караля Стаха» парэкамендаваў спявак Аляксандр Ціхановіч.

Дырэктар Рагачоўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі Таццяна ГОЛУБЕВА заўважае, што зроблена ўсё, каб напалаўненне будынка адпавядала яго знешняму выглядзе. Асабліва тут паклапаціліся пра дзяцей, якім адведзена значная частка памяшканняў:

— У нас ёсць дрэва творчасці. Мы часта абвешваем конкурсы малюнкаў. На гэтым дрэве іх развешваем. Таксама ў нас ёсць незвычайны расатамер. На ім вымяраем не толькі рост дзіцяці, але і тое, да якой кнігі ў якім узросце яно дарасла.

«Газетны бульвар»

і XX стагоддз

Увесь горад на час правядзення Дня беларускага пісьменства ператварыўся ў адно вялікае свята. На «Газетным бульвары» размясцілася перыёдыка Гомельшчыны. Тут былі прадстаўлены ўсе мясцовыя выданні. Стэнд кожнага з іх ілюстравалі пэўны гістарычны перыяд мінулага стагоддзя — тое, як развівалася перыёдыка.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Што паглядзець і чым пазабавіцца было і на стэндзе Выдавецкага дома «Звязда». Экалагічны майстар-клас ад часопіса «Родная прырода», выраб паштоўкі сваімі рукамі дзякуючы ўмельцам з часопіса «Алеся», аўтограф-сесіі пісьменнікам часопіса «Вожык» — вось толькі невялікая частка цікавінак, якімі тут радавалі гасцей. На стэндзе, дарэчы, было вельмі людна. Нашы шануюныя чытачы завітвалі сюды, проста каб дакрануцца да таго свету, у якім ствараюцца іх любімыя газеты і часопісы.

Нацыянальная, літаратурная

Сёлета ўжо ў другі раз уручалася Нацыянальная літаратурная прэмія. Такая традыцыя ўзнагароджвання, закліканая падтрымліваць айчынных аўтараў, была закладзена летась у Шчыне. На гэты раз ва ўсіх сямі намінацыях былі вызначаны пераможцы.

Ганаровы дыплом, статуетку і грашовую прэмію намінацыі «Найлепшы твор прозы» атрымаў **Алесь МАРЦІНОВІЧ** за зборнік гістарычных апавяданняў «Цяпло ранейшых вогнішчаў». Карэспандэнту нашага выдання ён адзначаў:

ства і пошуку і аховы помнікаў самага ўсходняга рэгіёна Беларусі.

У намінацыі «Найлепшы твор для дзяцей і юнацтва» лаўрэатам стаў **Сяргей ДАВІДОВІЧ** за кнігі «Дзедава жалейка», «Баявая нічыя», «Залаты буліт».

— Я пішу не толькі для дзяцей... Жыццё такое шматграннае, цікавае, што пісаць на адну тэму было б сумна, — адзначае аўтар. — Аднак кожнаму пісьменніку, на маю думку, трэба звяртацца да дзіцячай тэмы. Адзін з маіх герояў кажа, што можна праводзіць своеасаблівы тэст на чалавека з жывой душой: калі ён чытае казкі, значыць, усё ў парадку, а калі не — значыць, галасы маленства ў ім памерлі... Хоць у мяне было цяжкое дзяцінства — ваеннае і паваеннае, памятаю нават голад, — той час усё адно ўспамінаецца мне цудоўным і кароўным, я з ім не расстаюся ніколі.

У намінацыі «Найлепшы драматычны твор» перамог **Ягор КОНЕЎ** з п'есай «Злачынства і пакаранне на берагах Свіслачы», якая летась была апублікавана ў часопісе «Маладосць». Гэты аўтар у свой час друкаваўся ў «Чырвонай зменне», а цяпер актыўна супрацоўнічае са «Звяздой» і «Літаратурай і мастацтвам». Ён крыху раскажаў пра свой твор і падзяліўся думкамі адносна сучаснай драматургіі:

спрыяе тэатру і заахвочвае аўтараў, у тым ліку такой прэміяй, якую я маю гонар атрымаць.

Навуковае выданне «Беларускі імпрэсіянізм» **Таццяны МАЦЮХІНАЙ** атрымала перамогу ў намінацыі «Найлепшы твор літаратурнай крытыкі і літаратуразнаўства». У намінацыі «Найлепшы дэбют» ўладальнікам прэміі стаў **Сяргей КЛІМОВІЧ** за кнігу для дзяцей «Таямніца кватэры №8» у чатырох тамах. Варта адзначыць, што ў гэтага аўтара ўжо шмат улас-

Пасадкай сада Малітвы ў Рагачове завяршылася духоўна-асветніцкая экспедыцыя «Дарога да святыняў»